

4. семестар основних академских студија, 2014/15

МОДУЛ 7- ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И УМЕТНОСТИ
Курс “ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И НАСЕЉАВАЊА 2“ 2 ЕСПБ

УПУТСТВО

Садржај

наставе

Приказује се развој архитектуре и насељавања у контексту утицајних фактора као што су време, историјске околности, природни, архитектонски простор, типологија и симболика облика, однос архитектуре и других уметности, све са циљем да се укаже на неопходну радозналост духа студената који вишежиљадугодишње искуство могу да користе и у свом стваралаштву.

Термински план наставе

Обавезни предмет одржава се једном недељно два часа.

Настава траје 15 радних недеља у школи и 3 радна дана код куће рачунајући и испит.

За изборни предмет предвиђена су 4 радна сата недељно (2 сата рада школи и 2 сата рада код куће).

3 радна дана предвиђене су за рад код куће и испит (24 сата).

Студијска правила

Предмет води један наставник са једним сарадником и старијим студентима волонтерима.

План рада на предмету одређује наставник.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 14 радних недеља у школи. Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

Назив предмета: МОДУЛ 7- ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И УМЕТНОСТИ Курс “ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И НАСЕЉАВАЊА 2”
Година студија: 4. семестар основних академских студија, 2014/15
Број кредита: 2 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Према термионском плану наставе
Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова): Према терминском плану
Термини одржавања колоквијума: 6. и 13 недеља

Назив пројектног задатка: ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И НАСЕЉАВАЊА 2
Наставник: Др Гордана Милошевић-Јевтић, доцент
Сарадник у настави:
Број кабинета: 232
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): једанпут недељно према договору са студентима
Телефон: 3218732 Е-маил: gordana.milosevic@arh.bg.ac.rs

Посебни критеријуми за пријем студената:

Потребно је да студенти положе предмете модула из прве године.

Циљеви и приступ настави:

Тематске целине у оквиру курса **Историја архитектуре и насељавања 1 и 2** је у непосредној вези са општим и појединачним анализама које чине и саставни део сваког пројектовања у области савремене архитектуре и урбанизма. Према Новом програму предмет **Историја архитектуре и насељавања** предаје се као двосеместрални предмет и то у јесењем семестру – **Историја архитектуре и насељавања 1** и у летњем семестру – **Историја архитектуре и насељавања 2**.

У пролећном семестру кроз предавања **Историја архитектуре и насељавања 2** Излагање грађе предвиђено је хронолошки од установљивања средњовековних цивилизација и стилских група, са посебним освртом на утемељивање ранохришћанске мисли у архитектури, преглед материјалне културе средњег века на истоку и западу и прелаз у ренесансне облика који своју завршну форму добијају у барокној архитектури. Студенти ће бити упознати са успостављањем хришћанске мисли у архитектури, културним препородом на истоку, као основе за стварање Византијске културе и државе. Истовремено обрадиће се историјским оквири настанка појединих цивилизација у Западној Европи после пада Римског царства и услова образовања стилских група, од преороманике у деветом веку наше ере до различитих облика барокне архитектуре у 17. веку наше ере. У излагањима ће се компаративно пратити развој сакралне и профане архитектуре кроз успостављање црквеног поседа, на једној страни, и организовање насеља сеоског, протоурбаног и урбаног карактера на другој страни.

Овако широк репертоар излагања историје архитектуре и насељавања, у погледу хронологије и територије на којој се прати, условио је да се од школске 2013/2014. године тематске јединице профаног и сакралног градитељства повежу и систематски се изложе студентима. Предвиђа се да се кроз компаративне анализе издвоје одређени архетипови и облици конструкције, као и успостављање одређених облика и карактеристичних типова за сваку област посебно. Избор тема је начињен у циљу да се студенти упуте у паралелно читање текстова у више књига или делова текста у једној књизи и издвоје појединачно од општег у контексту развоја

архитектуре. Овакав методолошки приступ представља добру основу за разумевање текстова који се тичу не само историје архитектуре и појединих њених делова, већ и за боље разумевање теорије архитектуре.

Општи критеријуми:

ОК2. Адекватно знање историје и теорије архитектуре и сродних уметности, технологија и друштвених наука.

Студент ће имати знање о:

ОК2.1 Културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;

ОК2.2 Утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре.

ОК3. Знање о ликовним уметностима као утицајним за квалитет архитектонског пројекта.

Студент ће имати знање о:

ОК3.2 Креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру.

Пројектни задатак:

Предвиђено је 15 недеља предавања и један колоквијум.

1. недеља – Успостављање хришћанске мисли у архитектури, културни препород на истоку и основ за стварање Византијске културе и државе. Општи историјски услови који су утицали и на културне прилике условили су у касноантичком периоду формирање хришћанских канона који ће се најбоље после Миланског едикта 313. године одразити на градњу цркава и манстирских целина. Идеолошки концепт Константинове владавине и остварења у ранохришћанској архитектури.

2. недеља – Успостављање хришћанске мисли у архитектури, културни препород на истоку и стварање Византијске културе и државе. Општи историјски услови који су утицали и на културне прилике условили су у касноантичком периоду формирање хришћанских канона који ће се најбоље после Миланског едикта 313. године одразити на градњу цркава и манстирских целина. Идеолошки концепт Константинове владавине исказан кроз политику Теодосија, Јустинијана, династија Комнена и Палеолога.

3. недеља – Велике историјске промене на простору Мале Азије у време Византијског царства, затим пад Цариграда и успостављање Османлијског царства изазвали су значајне промене у културним збивањима и градитељском корпусу на овом простору. Студентима ће у уводном делу бити приказана основна начела профане архитектуре и урбанизма Византијске цивилизације и утицај на формирање исламске архитектуре, а затим и исламизација и ширење градитељских мисли на простор Балкана, Наставак византијске мисли у средњовековној Русији и последња одбрана хришћанства после пада Цариграда 1453.

4 - 6. недеља – Велике сеобе народа, пад Западног римског царства и стварање првих варварских држава на тлу Италије и западне Европе довели су до дисконтинуитета античке мисли у градитељству и битно променили изглед насеља и објеката профаног карактера. Успостављање нових принципа у оснивању насеља, облици конструкције који се примењују у градњи стамбених и јавних грађевина биће приказани територијално и хронолошки. Предавања ће бити пропраћена описима архитектуре из познатих историјских романа као и приказом читавог културног окружења у коме је живела средњовековна Европа

7 – 10. недеља - Појава ренесансе у Италији - пропраћена кроз излагање идеје о континуитету класичне архитектуре. Развој друштвених идеја и основних принципа архитектуре ренесансе. Раноренесансни градитељи и њихова дела у градовима: Фиренца, Рим, Урбино и Венеција. Компаративна анализа сакралних и профаних ремек - дела аутора: Брунелески, Алберти, Микелоцо, Роселино. Зрела ренесанса: Браманте и Рафаело.

11 - 12. недеља - Трансформација основних идеја ренесансе и појава манијеризма на простору Италије (Рафаело, Романо, Микеланђело, Сансовино, Вињола, Паладио). Ширење ренесансних идеја у Европи (Француска, Енглеска, Шпанија). Уређење ренесансних градова у теорији и пракси - у којој мери је средњовековна затечена матрица градова утицала на могућности примене идеја и начела исказаних кроз ренесансне пројекте.

13 - 15. недеља – „Јукстапозиција“ - опште одлике барока, услови настанка и културне прилике у Италији. Основне идеје исказане у делима римских аутора: Мадерна, Бернини, Боромини. Барокни мајстори Рима, Венеције и Торина. Ширење барокних идеја на простору Француске, Енглеске, Аустрије и Немачке. Барокни град.

Метод извођења наставе:

Наставу чине предавања према наведеним тематским јединицама. Свако предавање укључује више видова наставе, као што је анализа случаја, интерактивна комуникација и усмерена тематска дискусија. Централни метод у извођењу наставе на предмету јесу предавања типа *ex cathedra*, која имају за циљ побуђивање личних интересовања студената и служе као повод за друге наведене облике наставе. Интегрални део наставе су и редовне консултације са студентима у вези полагања испита, као и упознавање са основном литературом.

нед	настава	
1		Мисија Бога, Сина и Светога духа – успостављање хришћанске мисли у архитектури. Визионарски подухвати Константина Великог и препород касноантичке мисли – основ за стварање Византијске културе и државе.
2		Културни препород на истоку и стварање Византијске културе и државе.
3		Византијска културе, архитектура и уметност.
4		Последња одбрана хришћанства – средњовековна Русија. Исламизација некадашњих територија Византије
5		Западна Европа, велике сеобе народа и препород у средњем веку – прероманика и романика.
6		Време катедрала – закономерност, мајсторске радионице и стилска обележја – готика.
7		Западна Европа и обнова градског живота - готика. Ново доба - увод у ренесансу.
8		Раноренесансни градитељи и њихова дела: Фиренца, Рим, Урбино, Венеција. Компаративна анализа сакралних и профаних ремек - дела: Брунелески – Микелоџи
9		Раноренесансни градитељи и њихова дела: Фиренца, Рим, Урбино, Венеција. Компаративна анализа сакралних и профаних ремек - дела:
10		Зрела ренесанса, развој идеје од подужног ка централном просторном плану: Браманте - Рафаело.
11		Трансформација основних идеја ренесансе – манијеризам: Рафаело, Романо, Микеланђело, Вињола. Сансовино, Паладио.
12		Ширење ренесансних идеја у Европи (Француска, Енглеска, Шпанија). Ренесансни град – теорија и пракса.
13		<i>Јукстапозиција</i> – принципи барокне архитектуре. Мадерна, Бернини, Боромини.
14		Барокни мајстори Рима, Венеције и Торина. Ширење барокних идеја на просторима других европских земља.
15		Барокни град.

Обавезна литература:

Traktenberg, M., Hajman, I.: **Arhitektura od preistorije do postmodernizma**, Građevinska knjiga, Beograd 2006.
Milić, B.: **Razvoj grada kroz stoljeća**, Knjiga 2 i 3, Školska knjiga, Zagreb
Müller, W., Gunther, V.: **Atlas arhitekture 1 i 2**, Građevinska knjiga, Beograd, 2005.
Marej, P.: **Arhitektura italijanske renesanse**, Građevinska knjiga, Beograd, 2005

Препоручена литература:

Krauthajmer R., Ćurčić S., **Ranohrišćanska i vizantijska arhitektura**, Građevinska knjiga Beograd 2000
Куртовић-Фолић, Н.: **Развој архитектуре**, Књига 1, Архитектонски факултет, Београд, 2001. (библиотека АФ)
Bošković, Đ.: **Arhitektura srednjeg veka**, Naučna knjiga, Beograd, 1957.
Kostof, S.: **A History of Architecture, Settings and Rituals**, Oxford University Press, 995.
Ljera, R.R.: **Kratka istorija arhitekture**, Tabernakl, Sremska Mitroviца, 2009.
Maksimović, B.: **Istorija Urbanizma: Stari i srednji vek**, Beograd, 1972.

Начин полагања испита:

Писмени испит – тест.

Критеријуми оцењивања:

Од студената се очекује да на испиту покажу онај ниво знања из историје архитектуре и насељавања који мора обухватати: препознавање дела, дескрипцију и анализу.

Укупан рад студената на предмету се вреднује преко колоквијума и испита. На колоквијумима се од студената очекује познавање основних појмова из историје архитектуре и насељавања. На испиту се од студената очекује да у ограниченом временском интервалу покажу неопходна знања, која се вреднују нумерички, а вредновање обухвата оцену препознавања архитектонског дела и његових типолошких, стилских и конструкцијских карактеристика, као и повезивање различитих цивилизација и стилских епоха.

Оцењивање:

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују са 30 поена. Испит се бодује са 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100 поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		семинари	
колоквијум	15+15 =30	писмени испит - тест	70

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ

наслов - тема: ИСТОРИЈА АРХИТЕКТУРЕ И НАСЕЉАВАЊА 2

СЛИКА ЗА WWW ПРЕЗЕНТАЦИЈУ: Св. Донат у Задру, фото Владимир Иванов

Photo by VLADIMIR IVANOV